

ΕΝΟΤΗΤΑ Ι - ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Περιγραφή Ενότητας

Αυτή η ενότητα ξεκινά με μια περιγραφή των πιο σχετικών σύγχρονων πρωτοβουλιών για την υποδοχή των μεταναστών, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στη συνέχεια, επισημαίνει τις διαφορές μεταξύ αυτών των πρωτοβουλιών και της υποδοχής που παρέχεται από το *Migrants4Migrants* (Μετανάστες για Μετανάστες M4M), εξηγώντας τι είναι η καθοδήγηση και γιατί είναι σημαντική για να βοηθηθούν οι μετανάστες να ενσωματωθούν στο κοινωνικό σύνολο της χώρας υποδοχής τους.

Μαθησιακοί στόχοι

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας θα:

- ο Είναι σε θέση να κατανοήσουν ποιες είναι οι κύριες ανάγκες των νεοαφιχθέντων/θεισών μεταναστών/ριών και πώς να τις ικανοποιήσουν.
- ο Γνωρίζουν πολλές σύγχρονες στρατηγικές για την υποδοχή των μεταναστών/ριών στις ευρωπαϊκές χώρες.
- ο Κατανοούν όλες τις σημαντικές πτυχές που σχετίζονται με την ένταξη των μεταναστών/ριών, ώστε να είναι σε θέση να δημιουργήσουν ένα υποστηρικτικό περιβάλλον στο οποίο οι μετανάστες/ριες θα νιώθουν ευπρόσδεκτοι/ες και ότι υποστηρίζονται.
- ο Είναι σε θέση να αναπτύξουν έναν αποτελεσματικό τρόπο υποδοχής των μεταναστών/ριών στην κοινωνία υποδοχής, ενισχύοντας έτσι την κοινωνική τους ένταξη.
- ο Κατανοήσουν τι είναι η καθοδήγηση και πώς μπορεί να είναι χρήσιμη για την υποστήριξη νεοαφιχθέντων/θεισών μεταναστών/ριών.

Θεωρητικό και εννοιολογικό υπόβαθρο

Επί του παρόντος, όλες οι ευρωπαϊκές χώρες αντιμετωπίζουν ένα υψηλό ποσοστό μετανάστευσης, ακριβώς το υψηλότερο που έχει καταγραφεί μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Σήμερα εφαρμόζονται πολλές διαφορετικές πρωτοβουλίες και στρατηγικές σε όλες τις χώρες προκειμένου να αντιμετωπιστεί αυτό το φαινόμενο. Η ποσότητα και η ποιότητα αυτών των πρωτοβουλιών διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Επιπλέον, οι πτυχές που

καθορίζουν την ένταξη ενός/μιας μετανάστη/ριας στην κοινωνία υποδοχής είναι πολυάριθμες και συχνά είναι δύσκολο να ληφθούν υπόψη όλες. Στην πραγματικότητα, η προσπάθεια εγκατάστασης σε μια άγνωστη χώρα μπορεί να αποδειχθεί πρόκληση για διάφορους λόγους, όπως γλωσσικά εμπόδια, διαφορετικές πολιτισμικές και κοινωνικές νόρμες, εκπαιδευτικά κενά, γραφειοκρατία, νομικές προϋποθέσεις και εμπόδια στην πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Τέτοια εμπόδια οδηγούν συχνά στην κοινωνική περιθωριοποίηση των μεταναστών/ριών εντός της χώρας υποδοχής, εάν η κάθε κοινότητα δεν αναπτύξει ειδικές υπηρεσίες ένταξης που να διασφαλίζουν την κοινωνική ένταξη των μεταναστών/ριών και των προσφύγων.

Τα πιο συνηθισμένα προβλήματα που αντιμετωπίζονται κατά την ανάπτυξη τέτοιου είδους υπηρεσιών σχετίζονται με το γεγονός ότι, συχνά, το νομικό πλαίσιο για τη μετανάστευση παρουσιάζει μεγάλα περιθώρια βελτίωσης, οι διαδικασίες υποδοχής των μεταναστών/ριών δεν έχουν αναπτυχθεί και οι σχετικές υποδομές δεν είναι αρκετά περιεκτικές και ενισχυμένες με τον απαιτούμενο εξοπλισμό.

Προκειμένου να συμβάλει στην επίλυση αυτών των προβλημάτων, μια λύση θα μπορούσε να είναι η υποστήριξη των μεταναστών/ριών και των προσφύγων, από τα πρώτα στάδια της άφιξής τους, από ένα πρόσωπο που θα μπορεί να τους/τις παρέχει καθοδήγηση και βοήθεια, εξασφαλίζοντας παράλληλα βήματα προς την αυτονομία τους. Ακριβώς, αυτό το πρότυπο ρόλου είναι ο μέντορας και παρέχει μια απάντηση στις ανάγκες των μεταναστών/ριών μέσω της ανάπτυξης μιας καλύτερης διαδικασίας ένταξης στη χώρα υποδοχής.

Περιεχόμενο/Θέματα

Αυτή η ενότητα θα συζητήσει τα ακόλουθα θέματα:

1. Εθνικές και ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για την υποδοχή των μεταναστών
2. Γιατί το καλωσόρισμα του M4M μπορεί να είναι διαφορετικό
3. Τι είναι η (προσωπική) καθοδήγηση [Mentoring]

Υποστηρικτικό υλικό

Επιπρόσθετη πηγή 1

Τίτλος:	INFOMIGRANTS ιστοσελίδα
---------	-------------------------

Περιγραφή:	Επιτυχημένες ιστορίες προσφύγων σε ευρωπαϊκές χώρες
Σύνδεσμος για την πηγή:	https://www.infomigrants.net/en/tag/refugees%20welcome/

Επιπρόσθετη πηγή 2

Τίτλος:	Ιστοσελίδα της Διεθνούς Αμνηστίας
Περιγραφή:	Ειδήσεις, εκδηλώσεις, αναφορές και εκστρατείες που σχετίζονται με την υποδοχή μεταναστών/ριών
Σύνδεσμος για την πηγή:	https://www.amnesty.org/en/search/?q=welcome+migrants&ort=relevance

Επιπρόσθετη πηγή 3

Τίτλος:	«Καλωσόρισμα, Υποστήριξη, Δέσμευση, Επανεγκατάσταση»
Περιγραφή:	Έκθεση Oxfam – βέλτιστες πρακτικές και πολιτικές για την υποδοχή των μεταναστών
Σύνδεσμος για την πηγή:	https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/620923/bn-global-refugee-forum-111219-en.pdf

Επιπρόσθετη πηγή 4

Τίτλος:	Παγκόσμιο σύμφωνο για τη μετανάστευση
Περιγραφή:	Το παγκόσμιο σύμφωνο για τη μετανάστευση είναι η πρώτη, διακυβερνητική συμφωνία διαπραγματεύσεων, που δημιουργήθηκε υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών, για να καλύψει όλες τις διαστάσεις της διεθνούς μετανάστευσης με ολιστικό και ολοκληρωμένο τρόπο.
Σύνδεσμος για την πηγή:	https://refugeesmigrants.un.org/sites/default/files/180713_agreed_outcome_global_compact_for_migration.pdf

Επιπρόσθετη πηγή 5

Τίτλος:	Καθοδήγηση Προσφύγων – Εγχειρίδιο για Εθελοντές/ριες
Περιγραφή:	Βασικές πληροφορίες σχετικά με την καθοδήγηση, την κατανόηση του ποιοι/ες είναι οι πρόσφυγες και πώς ένας/μία μέντορας μπορεί να βοηθήσει τους/τις πρόσφυγες να προσαρμοστούν στη ζωή σε μια νέα χώρα
Σύνδεσμος για την πηγή:	https://ec.europa.eu/migrant-integration/librarydoc/mentoring-refugees-a-handbook-for-volunteers

Επιπρόσθετη πηγή 6

Τίτλος:	Διαδικτυακά σεμινάρια καθοδήγησης –Ευρωπαϊκή Σύνοδος Κορυφής για την καθοδήγηση
Περιγραφή:	Διαδικτυακά σεμινάρια σχετικά με προγράμματα καθοδήγησης σε όλη την Ευρώπη
Σύνδεσμος για την πηγή:	https://mentoringsummit.eu/mentoring-webinars/

Προκλήσεις και συμβουλές για επαγγελματίες/μέντορες

- Αξιολόγηση του ιστορικού και των αναγκών των μεταναστών/ριών και προσφύγων και εξεύρεση της καλύτερης επιλογής υποδοχής
- Ορισμός λογικών στόχων κατά την ανάπτυξη ενός προγράμματος φιλοξενίας
- Ακριβής σχεδίαση όλων των βημάτων που χρειάζονται για τις δραστηριότητες υποδοχής
- Ανάπτυξη των δεξιοτήτων για να είναι κάποιος/α καλός/ή μέντορας
- Αντιμετώπιση των προτεραιοτήτων και των ανησυχιών των μεταναστών/ριών

Διάρκεια

Η διάρκεια αυτού του μπλοκ είναι περίπου 1 ώρα και 30 λεπτά

Κουίζ / Δραστηριότητα αυτοαξιολόγησης

Καταγράψτε 2-4 ερωτήσεις και τις απαντήσεις τους για να αξιολογήσουν οι χρήστες εάν κατάλαβαν σωστά το περιεχόμενο της ενότητας.

1) Ο ρόλος ενός μέντορα στο μοντέλο υπηρεσίας συστήματος φίλου (Buddy System Service Model) είναι:

α. Να γίνει αυστηρός φίλος του καθοδηγούμενου **[Λανθασμένη απάντηση. Ο ρόλος του μέντορα είναι να δημιουργεί μια άτυπη σχέση με τους/τις καθοδηγούμενους/ες, ώστε να τους βοηθά να ενσωματωθούν στην κοινωνία σε όλες τις πτυχές της ζωής τους]**

β. Να δημιουργήσει μια μη τυπική σχέση με τους/τις καθοδηγούμενους/ες, ώστε να τους/τις βοηθήσει να ενταχθούν στην κοινωνία σε όλες τις πτυχές της ζωής τους **[Σωστή απάντηση]**

γ. Να δημιουργήσει μια επίσημη σχέση με τον/την καθοδηγούμενο/η για να τον/την βοηθήσει να πετύχει έναν συγκεκριμένο και βραχυπρόθεσμο στόχο **[Λανθασμένη απάντηση. Ο ρόλος του μέντορα είναι να δημιουργεί μια άτυπη σχέση με τους καθοδηγούμενους, ώστε να τους βοηθά να ενσωματωθούν στην κοινωνία σε όλες τις πτυχές της ζωής τους]**

2) Το Migrants4Migrants είναι διαφορετικό γιατί:

α) Βασίζεται στη γραφειοκρατία των ευρωπαϊκών κρατών για να βοηθήσει τους/τις μετανάστες/ριες. **[Λανθασμένη απάντηση. Το M4M στοχεύει στην ανάπτυξη ενός προγράμματος καθοδήγησης από ομοτίμους προκειμένου να ενδυναμώσει τους/τις μετανάστες/ριες από την πρώτη φάση της άφιξής τους στη χώρα υποδοχής]**

β) Στοχεύει στην ανάπτυξη ενός προγράμματος καθοδήγησης, χάρη στο οποίο οι ντόπιοι μπορούν να βοηθήσουν τους/τις μετανάστες/ριες από οικονομική άποψη. **[Λανθασμένη απάντηση. Το M4M στοχεύει στην ανάπτυξη ενός προγράμματος καθοδήγησης από ομοτίμους προκειμένου να ενδυναμώσει τους μετανάστες από την πρώτη φάση της άφιξής τους στη χώρα υποδοχής]**

γ) Στοχεύει στην ανάπτυξη ενός προγράμματος καθοδήγησης από ομοτίμους προκειμένου να ενδυναμωθούν οι μετανάστες από την πρώτη φάση της άφιξής τους στη χώρα υποδοχής **[Σωστή απάντηση]**

3) Οι πιο σχετικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την υποδοχή των μεταναστών αφορούν:

α) Την παροχή οικονομικής στήριξης, ώστε να μην χρειαστεί να ενταχθούν σύντομα στην αγορά εργασίας **[Λανθασμένη απάντηση. Οι πιο σχετικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την υποδοχή των μεταναστών αφορούν: διαμονή, εκπαίδευση, ένταξη στην αγορά εργασίας, πρόσβαση σε υπηρεσίες περίθαλψης και κοινωνικο-πολιτιστικής ένταξης]**

β) Παροχή υπηρεσιών διατροφής, διαμονής και εκπαίδευσης **[Λανθασμένη απάντηση. Οι πιο σχετικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την υποδοχή των μεταναστών αφορούν: διαμονή, εκπαίδευση, ένταξη στην αγορά εργασίας, πρόσβαση σε υπηρεσίες περίθαλψης και κοινωνικο-πολιτιστικής ένταξης]**

γ) Διαμονή, εκπαίδευση, ένταξη στην αγορά εργασίας, πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας και κοινωνικο-πολιτιστικής ένταξης **[Σωστή απάντηση]**

Πηγές

U. Jennewein, “Buddy System Service Model” – Migrants4Migrants project, June 2021, <https://www.migrants4migrants.eu/results.html>

“Evidence review on the current of the conditions and services offered of newly-arrived migrants in partners’ countries” – Migrants4Migrants project, June 2020,

https://www.migrants4migrants.eu/uploads/8/0/6/2/80629992/m4m_report_io1_eng_1_.pdf

OECD, “Making Integration Work: Refugees and others in need of protection”, Making Integration Work, OECD, 2016, <https://doi.org/10.1787/9789264251236-en>

Global Compact for Migration, “Global Compact for safe, orderly and regular migration – Intergovernmentally negotiated and agreed outcome”, July 2018, https://refugeesmigrants.un.org/sites/default/files/180713_agreed_outcome_global_compact_for_migration.pdf

M. Garringer et al., “Elements of effective practice for mentoring”, 4th edition, MENTOR, 2015,
<https://www.mentoring.org/resource/elements-of-effective-practice-for-mentoring/>

J. Kupersmidt et al., “Peer Mentoring - Supplement to the Elements of Effective Practice for Mentoring”, MENTOR, July 2020,
<https://www.mentoring.org/resource/peer-mentoring-supplement-to-the-elements-of-effective-practice-for-mentoring/>

Child to Child , “Mentoring methodological framework: Mentoring for Integration” - Mint project, April 2019,
<http://tdh-europe.org/upload/document/7286/Mentoring%20Methodological%20Framework%2025%20April%202019.pdf>

ΘΕΜΑΤΙΚΗ 1: ΕΘΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ/ΡΙΩΝ

Περιγραφή θεματικής:

Αυτή η θεματική παρουσιάζει τρέχουσες βέλτιστες πρακτικές τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε σχέση με την υποδοχή των νεοαφιχθέντων/θεισών μεταναστών/ριών στις κοινωνίες υποδοχής.

Προς ανάγνωση

Το πρώτο βήμα της εμπειρίας ενός/μιας μετανάστη/ριας σε μια χώρα υποδοχής ξεκινά από την υποδοχή που δέχεται. Το καλωσόρισμα θα πρέπει να αποσκοπεί στην προώθηση της ένταξής τους στην κοινωνία υποδοχής, και αυτό μπορεί να επιτευχθεί με διάφορους τρόπους και με την εξέταση διαφορετικών πτυχών. Γενικά, οι πιο σχετικές διαστάσεις που λαμβάνονται υπόψη για την υποδοχή μεταναστών/ριών και προσφύγων σχετίζονται με τη στέγαση, την εκπαίδευση, την ένταξη στην αγορά εργασίας, την πρόσβαση στη φροντίδα και τις υπηρεσίες κοινωνικο-πολιτιστικής ένταξης.

Υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών ως προς τον τύπο και την ποιότητα των υπηρεσιών ένταξης που προσφέρουν. Κατά την πρώτη φάση του έργου M4M, οι εμπλεκόμενοι εταίροι ήταν υπεύθυνοι για τη συλλογή των βέλτιστων πρακτικών που σχετίζονται με την υποδοχή των μεταναστών/ριών στη χώρα τους. Κυβερνήσεις, δημόσιοι φορείς, ενώσεις και ΜΚΟ που προέρχονται από πολλές ευρωπαϊκές χώρες προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν σε αυτές τις δραστηριότητες και στο τέλος της έρευνας οι

εταίροι του έργου συγκέντρωσαν πέντε ευρωπαϊκές βέλτιστες πρακτικές σχετικά με την υποδοχή μεταναστών/ριών.

1. Mentors for Migrants (Πορτογαλία). Είναι ένα πρόγραμμα καθοδήγησης για μετανάστες/ριες, το οποίο προωθείται από την Ύπατη Αρμοστεία και αναπτύχθηκε σε ολόκληρη τη χώρα από ένα σύνολο τοπικών εταιρών. Στοχεύει στη δημιουργία δεσμών μεταξύ μεντόρων (Πορτογάλοι πολίτες) και καθοδηγούμενων (μετανάστες/ριες). Οι μέντορες είναι επιφορτισμένοι/ες με την υποστήριξη των καθοδηγούμενων στην ανάπτυξη των επαγγελματικών τους στόχων και την ένταξή τους στην κοινωνία υποδοχής μέσω της παροχής υποστήριξης, παρακολούθησης και καθοδήγησης για την επίλυση δυσκολιών ή ανησυχιών. Υπάρχουν περίπου 600 μέντορες διαθέσιμοι/ες σε όλη τη χώρα και αυτή η ποικιλομορφία τους επιτρέπει να βρουν την πιο κατάλληλη υποστήριξη για τις ανάγκες και τις συνθήκες κάθε καθοδηγούμενου/ης. <https://www.acm.gov.pt/-/programa-de-mentores-para-imi-grantes>

2. Family Side by Side (Πορτογαλία). Αυτό το πρόγραμμα, που χρηματοδοτείται από την Ύπατη Αρμοστεία, απευθύνεται σε οικογένειες μεταναστών/ριών και προσφύγων και σχετίζεται με την παροχή κοινωνικοπολιτιστικών υπηρεσιών. Στην πραγματικότητα, είναι μια πρωτοβουλία μέσω της οποίας μια οικογένεια δέχεται να υποδεχθεί στο σπίτι της μια οικογένεια που δεν γνωρίζει και να αποτελέσουν ζευγάρι οικογενειών – μια με μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο και μια αυτόχθονη (ή το αντίστροφο) - για την πραγματοποίηση ενός γεύματος-φιλοξενίας. Στόχος είναι η ενίσχυση των κοινωνικών σχέσεων και η προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας, ενισχύοντας ταυτόχρονα την κοινωνική και πολιτιστική ένταξη των μεταναστών/ριών στη χώρα υποδοχής. Αυτό κατέστη δυνατό χάρη στην προώθηση του αμοιβαίου σεβασμού και της κατανόησης των πολιτισμικών διαφορών. Στην πρωτοβουλία συμμετέχουν ετησίως 82 πορτογαλικοί δήμοι. <https://www.acm.gov.pt/-/familia-do-lado-2019-um-momento-de-partilha-fantastico-agradavel-e-unificador>

3. KomIn - Kompetenzorientierte Intensivberatung (Αυστρία). Το πρόγραμμα απευθύνεται σε νεοαφιχθέντες/θείσες μετανάστες/ριες, πρόσφυγες, αιτούντες/σες άσυλο και υπηκόους τρίτων χωρών. Στοχεύει στην ενσωμάτωσή τους στην αγορά εργασίας της χώρας υποδοχής. Στην πραγματικότητα, το έργο προσφέρει συμβουλευτική σε διάφορες γλώσσες,

καθώς και εργαστήρια για ορισμένα θέματα που συνδέονται με την αγορά εργασίας (π.χ. διαδικασία αίτησης, ψηφιοποίηση) και ένα μάθημα χαρτογράφησης ικανοτήτων που ονομάζεται "Competence Kaleidoscope". Η διαδικασία ξεκινά με μια φάση διασάφησης, όπου αναλύονται οι ατομικές ανάγκες κάθε συμμετέχοντος/ουσας και στη συνέχεια σχεδιάζονται ανάλογα τα ακόλουθα βήματα. Υπάρχει μια ατομική διαδρομή για κάθε συμμετέχοντα/ουσα, ανάλογα με την τρέχουσα κατάσταση της ζωής, τις ανάγκες και τις δυνατότητές του/της. Το έργο έχει υλοποιηθεί μαζί με την τοπική υπηρεσία αγοράς εργασίας και αναπτύσσεται με πολύ μεγάλη ταχύτητα. Στην πραγματικότητα, η πρακτική είναι μια πολύ ενημερωμένη και καινοτόμος προσέγγιση, καθώς συνδυάζει τεχνολογίες και ψηφιοποίηση για να βοηθήσει τους/τις μετανάστες/ριες να βρουν την καλύτερη δυνατή προσαρμογή στην αγορά εργασίας. Βοηθά στο να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ αυτόχθονων πολιτών και μεταναστών/ριών παρέχοντας εξατομικευμένες λύσεις και αυξάνει τις πιθανότητες των συμμετεχόντων/ουσών να βρουν την πιο κατάλληλη δουλειά.

<https://migrare.at/a/komin/>

4. Interreg project France-Wallonie-Vlaanderen AB Réfugiés-Social (Γαλλία).

Αυτή η πρωτοβουλία στοχεύει στην παροχή πρόσβασης στη φροντίδα σε νεοαφιχθέντες/θείσες μετανάστες/ριες, αιτούντες/σες άσυλο και ασυνόδετους ανηλίκους. Αυτό κατέστη δυνατό χάρη στη δημιουργία ενός νέου συστήματος, που ονομάζεται IntegraPsy, το οποίο βασίζεται σε διεπιστημονικές ομάδες που αποτελούνται από επαγγελματίες όπως κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους και ορκωτούς διερμηνείς. Οι κινητές ομάδες του IntegraPsy συνοδεύουν άτομα που υφίστανται δυσκολίες λόγω της μετανάστευσης ή/και της ένταξης στις χώρες υποδοχής, προσφέροντας κινητές ομάδες υγείας και κοινωνικής υποστήριξης. Στόχος τους είναι να δημιουργήσουν ένα δίκτυο ενδιαφερομένων με εξειδίκευση στη διερμηνεία-μετάφραση, την ψυχική υγεία και τη διαμεσολάβηση. Αυτή τη στιγμή οι ομάδες πραγματοποιούν περίπου 2 παρεμβάσεις την εβδομάδα.

Η πρωτοβουλία στοχεύει στην προώθηση της υποστήριξης από ομοτίμους με τη δημιουργία της λειτουργίας του "Ambassador for Integration" – "Πρεσβευτής της Ένταξης". Οι "Ambassadors for Integration" είναι άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Έχοντας φτάσει στη Γαλλία ή το Βέλγιο πριν από αρκετούς μήνες ή χρόνια, έφτασαν στο τέλος μιας επιτυχημένης διαδικασίας ένταξης, καθώς αυτοί οι άνθρωποι έχουν εγκατασταθεί μόνιμα στις περιοχές υποδοχής. Μιλούν σπάνιες γλώσσες συχνά άγνωστες στο προσωπικό που συνοδεύει.

Έχουν ζήσει μια μεταναστευτική εμπειρία και ως εκ τούτου μπορούν να παρέχουν υποστήριξη ως ομότιμοι. Αποτελούν παράδειγμα για τους νεοαφιχθέντες/θείσες μετανάστες/ριες.

Δημιούργησε ένα νέο πιστοποιημένο πρόγραμμα κατάρτισης για τους/τις "Ambassador for Integration", το οποίο πραγματοποιήθηκε από μια συντονιστική επιτροπή, συγκεντρώνοντας βασικούς εθνικούς παράγοντες από τον συνεταιριστικό κόσμο που εργάζονται για την υποδοχή και την ένταξη

των μεταναστών/ριών. <https://vieactive.fr/projets-europeens/ab-refugies-social-projet/>

5. Migrantour - New Roots (Migrantour-Νέες ρίζες) (Πορτογαλία). Στόχος του προγράμματος είναι η ένταξη μεταναστών/ριών και προσφύγων στην αγορά εργασίας μέσω μοναδικών ξεναγήσεων και εργαστηρίων ευαισθητοποίησης στα σχολεία. Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2019 εφαρμόστηκε σε 5 χώρες και 10 ευρωπαϊκές πόλεις.

Στόχος της πρωτοβουλίας είναι να υποστηρίξει την ένταξη των μεταναστών/ριών, την οικοδόμηση αμοιβαίας κατανόησης και σεβασμού. Έδωσε διαφορετικές ευκαιρίες για εύρεση εργασίας, δημιουργία φιλιών και για μεγαλύτερη ένταξη στην κοινωνία της χώρας υποδοχής. Ευνοούσε επίσης την μεγαλύτερη ανεκτικότητα και ενσυναίσθηση σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, δημιουργώντας αίσθηση κοινότητας και «ανήκειν».

<http://www.mygrantour.org/>

<http://www.mygrantour.org/en/new-roots-migrantour-intercultural-walks-building-bridges-for-newcomers-active-participation/>

ΘΕΜΑΤΙΚΗ 2: ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ ΤΟΥ Μ4Μ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ

Περιγραφή θεματικής:

Αναλύστε ποιες είναι οι ιδιαίτερες πτυχές του έργου Μ4Μ σε σχέση με την υποδοχή των μεταναστών/ριών: επισημάνετε την προστιθέμενη αξία του Μ4Μ και τις διαφορές σε σύγκριση με άλλες σύγχρονες πρωτοβουλίες υποδοχής.

Προς ανάγνωση

Όπως περιγράφηκε στην προηγούμενη θεματική, επί του παρόντος παρέχονται αρκετές πρωτοβουλίες και διαφορετικές διαδικασίες για την υποδοχή των μεταναστών/ριών, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Όλα είναι έγκυρα και αποτελεσματικά στη χώρα/χώρες εφαρμογής τους. Ωστόσο, αυτό που λείπει από τα περισσότερα είναι η συνεχής παρουσία, κατά τη διάρκεια μιας σταθερής χρονικής περιόδου, ενός ατόμου που λειτουργεί ως πρότυπο για τους/τις μετανάστες/ριες και τους/τις πρόσφυγες και είναι διαθέσιμο κάθε στιγμή να τους/τις υποστηρίξει, παρέχοντας συμβουλές και καθοδήγηση στις διάφορες πτυχές της διαδικασίας ένταξης των μεταναστών/ριών. Αυτό ακριβώς παρέχεται από το έργο Migrants4Migrants: στοχεύουμε να συμπεριλάβουμε ως «πρότυπα» όχι μόνο ντόπιους από τη χώρα υποδοχής, αλλά και πρότερους/ες μετανάστες/ριες και πρόσφυγες που είναι ενταγμένοι/ες στη χώρα υποδοχής, προκειμένου να παρέχουμε την καλύτερη δυνατή υποστήριξη στους νεοαφιχθέντες/θείσες μετανάστες/ριες. Το έργο «M4M» προσφέρει μια εξατομικευμένη εκπαίδευση για να κάνει αυτούς/ές τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να γίνουν καλοί/ές μέντορες και να αποκτήσουν όλες τις απαραίτητες ιδιότητες και δεξιότητες για να βοηθήσουν τους/τις μετανάστες/ριες και τους/τις πρόσφυγες να ενταχθούν στην κοινωνία υποδοχής, μέσω της παροχής εξατομικευμένων λύσεων, σύμφωνα με τις συγκεκριμένες ανάγκες των μεταναστών/ριών και των προσφύγων.

Οι εκπαιδευόμενοι/ες, στην πραγματικότητα, θα μπορούν να ικανοποιούν με προσαρμοσμένο τρόπο τις κοινές ανάγκες που θα ενδέχεται να αντιμετωπίζουν οι μετανάστες/ριες κατά την άφιξή τους στη χώρα υποδοχής, όπως:

- ο Την ανάγκη να αισθάνονται και να είναι ασφαλείς
- ο Την εξεύρεση κατάλληλου καταλύματος
- ο Πρόσβαση σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και σε άλλου είδους υπηρεσίες υποστήριξης
- ο Βοήθεια στην εκμάθηση της γλώσσας της χώρας υποδοχής
- ο Βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου και ενίσχυση προσωπικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων
- ο Επιτυχής πρόσβαση στην αγορά εργασίας
- ο Ένταξη σε διάφορα είδη κοινωνικών δραστηριοτήτων

Έτσι:

1. Το καλωσόρισμα του M4M είναι διαφορετικό γιατί στοχεύει στην παροχή συνεχούς και μακροπρόθεσμης υποστήριξης στους/στις

νεοαφιχθέντες/θείσες μετανάστες/ριες. Αυτή η υποστήριξη, ειδικότερα, συνίσταται στην παροχή καθοδήγησης, συμβουλών και βοήθειας, αλλά ταυτόχρονα στοχεύει στην ενδυνάμωση των μεταναστών/ριών από την πρώτη φάση της άφιξής τους στη χώρα υποδοχής, αναπτύσσοντας έτσι την ικανότητά τους να είναι σταδιακά αυτόνομοι/ες.

2. Το καλωσόρισμα του M4M είναι διαφορετικό γιατί εμπλέκει άμεσα στις δραστηριότητες καθοδήγησης και υποστήριξης όχι μόνο ντόπιους αλλά κυρίως πρότερους/ες μετανάστες/ριες, οι οποίοι/ες είναι πλέον ενταγμένοι/ες στη χώρα υποδοχής.

Ειδικότερα, η συμμετοχή των τελευταίων επιτρέπει τη παροχή υποστήριξης στους/στις νεοαφιχθέντες/θείσες μετανάστες/ριες σε πολύ σταθερή βάση. Στην πραγματικότητα, οι πρότεροι/ες μετανάστες/ριες μπορεί να αντιμετώπισαν στο παρελθόν παρόμοια προβλήματα με αυτά που αντιμετωπίζουν σήμερα οι νεοαφιχθέντες/θείσες μετανάστες/ριες και πρόσφυγες, άρα μπορούν να παρέχουν εξατομικευμένες λύσεις και αποτελεσματική υποστήριξη.

Ταυτόχρονα, το M4M περιλαμβάνει επιπλέον, εάν είναι απαραίτητο, ντόπιους στη διαδικασία καθοδήγησης, καθώς εκείνοι/ες έχουν άριστη γνώση του τρόπου λειτουργίας της κοινωνίας τους, των κανόνων και των διαδικασιών της και, επομένως, γνωρίζουν ποιες είναι οι πιο αποτελεσματικές λύσεις για την προώθηση της ένταξης. Επιπλέον, μπορούν να βασίζονται σε ένα μεγαλύτερο δίκτυο γνωριμιών, το οποίο μπορούν να εκμεταλλευτούν προκειμένου να επιτρέψουν στους/στις μετανάστες/ριες να βρουν λύσεις για ένα μεγαλύτερο σύνολο αναγκών.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ 3: ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ

Περιγραφή της θεματικής:

Κατανόηση του τι είναι οι μέντορες και τι κάνουν. Ανάλυση των θεμελιωδών χαρακτηριστικών και ιδιοτήτων για να είναι κάποιος/α καλός/ή μέντορας. Κατανόηση ως προς τον λόγο που η καθοδήγηση είναι σημαντική για τους/τις νεοαφιχθέντες/θείσες μετανάστες/ριες.

Προς ανάγνωση

Στην πραγματικότητα, η μεγάλη πλειονότητα των μεταναστών/ριών και των προσφύγων αντιμετωπίζει δυσκολίες ενσωμάτωσης στην κοινωνία υποδοχής

και πρόσβασης σε πολλές υπηρεσίες. Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οφείλονται κυρίως στα γλωσσικά εμπόδια, τις διαπολιτισμικές διαφορές και τα κοινωνικά πρότυπα, τα εκπαιδευτικά κενά και τα εμπόδια στην πρόσβαση στην απασχόληση. Συχνά, οι μετανάστες/ριες θεωρούνται βάρος που πρέπει να διευθετηθεί και να απομακρυνθεί από την κοινωνία, και γι' αυτό αντιμετωπίζουν υποβιβασμό, ανασφάλεια, περιθωριοποίηση ακόμη και βία: όλα αυτά τα στοιχεία μπορούν να οδηγήσουν σε απομόνωση και απουσία ένταξης.

Κατ' αρχάς, τα κράτη θα πρέπει να αναλαμβάνουν την ευθύνη να δημιουργήσουν και να εφαρμόσουν κοινωνικές, εκπαιδευτικές και εργασιακές πολιτικές που επιτρέπουν την ένταξη των μεταναστών/ριών, τη συμμετοχή τους στην κοινωνία και την επαγγελματική και οικονομική τους ανάπτυξη. Ωστόσο, οι δημόσιες πρωτοβουλίες σε αυτόν τον τομέα –τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο– δεν επαρκούν, και από εδώ ακριβώς προκύπτει η σημασία μιας υποστηρικτικής προσωπικότητας που θα λειτουργεί ως οδηγός, όπως ο μέντορας.

Το μοντέλο υποστήριξης του συστήματος φίλων βασίζεται στον ορισμό της καθοδήγησης ως μιας διαδικασίας που περιλαμβάνει την αλληλεπίδραση μεταξύ δύο ατόμων στην οποία ο/η καθοδηγούμενος/η (δηλαδή ένας/μια νεοαφιχθείς/θείσα μετανάστης/ρια ή πρόσφυγας) είναι σε θέση να επωφεληθεί από τις γνώσεις, τις δεξιότητες, τις ικανότητες και την εμπειρία ενός/μια μέντορα. Μέντορας μπορεί να είναι κάθε άτομο που είναι πρόθυμο να χρησιμοποιήσει τη δική του εμπειρία για να μοντελοποιήσει θετικές συμπεριφορές με εποικοδομητικό τρόπο και σε εθελοντική βάση προς έναν/μια μετανάστη/ρια. Ο/Η μέντορας θα μπορούσε να είναι είτε τοπικό μέλος της κοινωνίας υποδοχής είτε πρότερος/η μετανάστης/ρια ενταγμένος/η στην κοινωνία της χώρας υποδοχής, ο/η οποίος/α ζει στη χώρα υποδοχής εδώ και αρκετό καιρό και είναι πλέον εξοικειωμένος/η με τη γλώσσα, τον πολιτισμό και τις διαδικασίες των τοπικών αρχών.

Δεδομένου ότι το μοντέλο του συστήματος φίλων είναι μια διαδικασία που βασίζεται σε ομοτίμους, οι δραστηριότητες καθοδήγησης χαρακτηρίζονται από την απουσία άνισων ρόλων και κυρίως από άτυπες σχέσεις.

Οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται από έναν/μια μέντορα δεν εστιάζονται σε έναν πολύ συγκεκριμένο και βραχυπρόθεσμο στόχο, αλλά θα πρέπει να στοχεύουν στη βοήθεια και υποστήριξη του/της καθοδηγούμενου/ης σε διάφορες πτυχές της ζωής του/της, με μια ολοκληρωμένη άποψη και σε συνεχή βάση, διαρκής στο πέρασμα του

χρόνου. Ο ρόλος ενός/μια μέντορα, στην πραγματικότητα, είναι να λειτουργεί ως σύνδεσμος μεταξύ των μεταναστών/ριών και της κοινωνίας της χώρας υποδοχής, παρέχοντας την καλύτερη υποστήριξη σε όλους τους τομείς προσαρμογής, όπως διαμονή, εργασία, υγεία και εκπαίδευση – Αυτοί είναι μόνο οι κυριότεροι λόγοι.

Το σύνολο των δραστηριοτήτων που εκτελούνται από έναν/μια μέντορα μετατοπίζεται από τις πιο στοιχειώδεις –αλλά αναγκαίες– σε πιο σύνθετες δραστηριότητες που δημιουργούν μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία, αλλά απαιτούν και μεγαλύτερη προσπάθεια. Για παράδειγμα, ο/η μέντορας θα μπορούσε να είναι υπεύθυνος/η για απλές πράξεις που οδηγούν στην αυτονομία του/της καθοδηγούμενου/ης, όπως πώς να μετακινείται στην πόλη με τα μέσα μαζικής μεταφοράς, πώς να κλείνει συμφωνία παροχής υπηρεσιών διαδικτύου ή να υποδεικνύει ποιες είναι οι βασικές υπηρεσίες και υποδομές στις οποίες μπορεί ο/η καθοδηγούμενος/η να απευθύνεται σε περίπτωση ανάγκης. Ταυτόχρονα, οι μέντορες, σύμφωνα με τις ειδικές ανάγκες των καθοδηγούμενων τους, μπορούν να είναι υπεύθυνοι/ες για πιο σύνθετες δραστηριότητες όπως το πού θα βρεθούν συγκεκριμένες δημόσιες υπηρεσίες, η παροχή υποστήριξης σε γραφειοκρατικές διαδικασίες, η παροχή συμβουλών για την καλή απόδοση σε μια συνέντευξη για δουλειά και παροχή υποστήριξης για την εύρεση εργασίας ή καταλύματος. Ο/Η μέντορας μπορεί επίσης να συστηθεί στις αρχές και τους οργανισμούς ως υπεύθυνος/η επικοινωνίας σε περίπτωση ζητημάτων που σχετίζονται με τον/την καθοδηγούμενο/η, προκειμένου να διευκολύνεται η επικοινωνία και η κατανόησή του/της.

Για την υλοποίηση όλων των αναφερόμενων δραστηριοτήτων, ο/η μέντορας είναι υπεύθυνος/η για τη συμμετοχή στη σχέση καθοδήγησης μέσω της δημιουργίας και της συμμετοχής στις λεγόμενες συνεδρίες καθοδήγησης: πολλές συναντήσεις κατά τις οποίες ο/η μέντορας και ο/η καθοδηγούμενος/η γνωρίζουν ο ένας τον άλλον και ο/η μέντορας παρέχει υποστήριξη στον/στην καθοδηγούμενο/η σε σχέση με τις συγκεκριμένες αδυναμίες που ενδέχεται να εμποδίζουν την ένταξή τους στην κοινωνία υποδοχής. Ο/Η μέντορας είναι υπεύθυνος/η για την προετοιμασία, τη διεξαγωγή και την αξιολόγηση των συνεδριών καθοδήγησης σύμφωνα με το εύρος και το σκοπό του προγράμματος καθοδήγησης και με τις συγκεκριμένες ανάγκες του/της καθοδηγούμενου/ης.

Αν αναμφίβολα αναγνωρίζεται ότι η διαδικασία καθοδήγησης έχει πολλά οφέλη για τους/τις καθοδηγούμενους/ες, θα πρέπει επίσης να αναγνωριστεί και το ότι η καθοδήγηση είναι ιδιαίτερα σημαντική και για τους/τις μέντορες, καθώς προσφέρει την ευκαιρία να αναπτύξουν όχι μόνο νέες επαγγελματικές γνώσεις, αλλά και προσωπικές δεξιότητες. Στην πραγματικότητα, για να γίνουν χρήσιμοι/ες για τους/τις μετανάστες/ριες, είναι απαραίτητο οι μέντορες να αναπτύξουν ιδιότητες όπως: ανοιχτό μυαλό, ευελιξία και ικανότητα προσαρμογής στους άλλους, ενεργητική ακρόαση και αποτελεσματική επικοινωνία, ανεκτικότητα σε διαφορετικούς πολιτισμούς και ενσυναίσθηση. Το μοντέλο υποστήριξης του συστήματος φίλων ενθαρρύνει τους/τις μέντορες να ενισχύσουν όλα αυτά τα προσωπικά χαρακτηριστικά και να τα χρησιμοποιήσουν με θετικό και εποικοδομητικό τρόπο, καθιστώντας τους διαθέσιμους/ες για να βοηθήσουν άλλους. Έτσι, οι μέντορες θα πρέπει να αντιλαμβάνονται τις δραστηριότητες καθοδήγησης ως μέσο αυτό-αποτελεσματικότητας, καθώς και η διαδικασία καθοδήγησης θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως αφορμή για αμοιβαία ανάπτυξη.